

רשות ניירות ערך

הצעה לתיקון חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968

נוסח להערות ציבור

הערות ותגובות תתקבלנה עד ליום 14/06/2018

אנשי קשר: עו"ד חגי בן ארזה

טל': 02-6556456, פקס: 02-6513646 דוא"ל: seclaw@isa.gov.il

נבקש להפנות את תשומת ליבכם לנוהל שפרסמה הרשות בעניין ייזום אסדרה, ראו: <http://www.isa.gov.il/Download/IsaFile7067.pdf>. בהתאם לנוהל זה ההערות המרכזיות מאת הציבור יובאו במסמך המרכז את נוסח האסדרה שגובש, תוך ציון שמות המגיבים מקרב הציבור. ראו גם סעיף 7 לאותו הנוהל, בדבר בקשות מיוחדות להימנע מפרסום שמי כאמור.

שינוי אופן החתימה על מסמכים המחייבים חתימה אלקטרונית

רקע

רשות ניירות ערך (להלן – הרשות) מפעילה מספר מערכות טכנולוגיות, אשר במסגרתן נדרשת חתימה אלקטרונית על מסמכים. בין מערכות אלו ניתן למנות את מערכת מגנ"א, המיועדת לפרסום תשקיפים ודיווחים אלקטרוניים של גורמים מדווחים כגון חברות ציבוריות, חברות אג"ח ונאמנים לאג"ח, מערכת יעל המיועדת להעברת מסרים חתומים מהרשות לגופים מפוקחים, ומערכת ההצבעה האלקטרונית, במסגרתה מועברים לתאגידים תוצאות ההצבעה האלקטרונית במסמך חתום דיגיטלית.

חוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001 (להלן – חוק חתימה אלקטרונית) מסדיר את אופן החתימה הדיגיטלית המוכר לצרכים משפטיים שונים, והוא מבחין בין שני סוגים שונים של חתימה אלקטרונית:

- **חתימה אלקטרונית מאובטחת** - הינה חתימה על מסמך באמצעי טכנולוגי המאפשר הצמדה של סימון דיגיטלי ייחודי לבעל אמצעי החתימה והנמצא בשליטתו הבלעדית, מאפשר את זיהויו, ומזהה שינויים שנעשו במסמך לאחר החתימה עליו;
- **חתימה אלקטרונית מאושרת** (להלן – חתימה מאושרת) – הינה חתימה אלקטרונית מאובטחת, אשר בנוסף על האמור לעיל מחייבת את זיהויו הבלעדי של החותם באמצעות גורם מאשר חיצוני, אשר ינפיק לחותם תעודה אלקטרונית ייחודית, אשר רק באמצעותה תוכל להתבצע החתימה. התעודות האלקטרוניות שעימם נעשה שימוש במערכות הרשות מאוחסנות על גבי אסימון (token) שהינו התקן נישא בעל חיבור מסוג USB.

חוק חתימה אלקטרונית קבע עד לאחרונה כי כל חתימה הנדרשת על פי חיקוק ניתן לבצע באמצעות חתימה מאושרת בלבד – הוראה החלה גם על הדיווח במערכות הרשות. בהתאם לכך, חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן – חוק ניירות ערך) והתקנות הרלוונטיות מכוחו קובעים כי מסמכים אשר מועברים במערכות אלו צריכים להיות חתומים בחתימה אלקטרונית מאושרת, כמשמעותה בחוק חתימה אלקטרונית.

החיוב בשימוש בחתימה מאושרת כרוך בעלויות לא מבוטלות ובתהליכים מורכבים. כך, גורמים מדווחים מחויבים לפנות לגורם מאשר, לשאת בתשלום שנגבה על ידו, ולבצע מולו תהליך הזדהות על בסיס שתי תעודות רשמיות של כל נושא משרה האחראי על תהליך הדיווח. תוקף התעודה הוא שנים בודדות, כך שתהליך זה חוזר על עצמו מדי תקופה זו.

נוסף על כך, המחויבות לחתימה המאושרת יוצרת תלות של הרשות ושל הגורמים המפוקחים על ידה בגורם המאשר, שהינו חברה חיצונית. בשל העובדה שבשוק זה קיימות רק שתי חברות, קיימת סכנה ממשית של הפסקת פעילות של הגורם המאשר, דבר שלא יאפשר את המשך פעילות מערכות הרשות.

לכך יש להוסיף כי בזמן שחלף מיום חקיקת חוק חתימה אלקטרונית בשנת 2001 התרחשו מספר שינויים טכנולוגיים אשר יצרו קושי נוסף בשימוש בחתימה המאושרת. כך לדוגמה נפוצים בשוק התקנים שאינם מכילים שקעי USB ואינם בעלי מערכת הפעלה שמאפשרת אחסנה של תעודה אלקטרונית והתקנה של רכיבי תוכנה מתאימים לצורך כך, כגון טלפונים חכמים, מחשבי לוח (טאבלט) או מחשבים ניידים מסוימים. בשל כך, לא ניתן לחתום על מסמכים באמצעות התקנים אלו. מגמה זו עתידה להחריף בעתיד, כאשר עולם מערכות ההפעלה הולך ומאבד את האפשרות הטכנית של ביצוע חתימות באמצעות תעודה אלקטרונית, גם משיקולי אבטחה.

מנגד, התפתחויות טכנולוגיות אחרות מאפשרות שימוש באמצעים אחרים, המעניקים וודאות בדבר זיהויו של החותם, ואינם מחייבים תלות בגורם מאשר חיצוני או בתעודה אלקטרונית המאוחסנת על גבי אסימון. מערכות אלו מתבססות על שימוש בסיסמא חד פעמית (= One Time Password) אשר נשלחת לטלפון הנייד של החותם, ובאמצעותה מתבצע אימות וחתימה באמצעות שרת מרוחק. מערכות מעין זו מקובלות בעולם לשם אימות זהות וגישה למאגרי מידע ואתרים שונים. עד כה לא היה בידי הרשות לאפשר שימוש במערכות מעין אלו, שכן חוק חתימה אלקטרונית חל אף על מערכות הרשות, וחוק זה מחייב, כאמור, שימוש בחתימה מאושרת והנפקת תעודה אלקטרונית על ידי גורם מאשר.

ההצעה

הקשיים הכרוכים בשימוש בחתימה המאושרת הובילו לתיקון לחוק חתימה אלקטרונית, אשר נכנס לתוקפו לפני זמן קצר. במסגרת תיקון זה נקבע, בין היתר, כי חתימה הנדרשת לפי חיקוק יכולה להתבצע גם באמצעות חתימה אלקטרונית מאובטחת שאינה מאושרת, ובלבד שמתקיימות, ברמת ודאות מספקת בנסיבות העניין, התכליות לדרישת החתימה בהתאם לאותו חיקוק.

התיקון האמור פותח בפני הרשות את האפשרות להעביר את מערכות הרשות למערכת הזדהות חלופית, ולייתר את צורך בחתימה מאושרת על כל הכרוך בכך. לשם כך מוצע לבצע תיקון בחוק

ניירות ערך אשר יאפשר תיקון זה. לאחר תיקון החוק, יהיה צורך בתיקון תקנות וכן בתיקון כללי הרשות המסדירים את המערכות הרלוונטיות והתאמתן לאמצעי ההזדהות שייבחר.

רצ"ב נוסח מוצע של התיקון לחוק.

נוסח התיקון המוצע

הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס'...)(...), התשע"ח-2018

תיקון סעיף 1	1	בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 -
	(1)	ההגדרה "חתימה אלקטרונית מאושרת" - תימחק;
	(2)	בהגדרה "דיווח אלקטרוני", במקום "מאושרת" יבוא "מאובטחת";
	(3)	בהגדרה "אישור הגעה אלקטרוני", המילה "מאושר" – תימחק;
	(4)	ההגדרה "מסר אלקטרוני מאושר" – תימחק.
תיקון סעיף 44ח	2	בסעיף 44ח לחוק העיקרי, בכל מקום, המילה "מאושר" תימחק.
תיקון סעיף 44ט	3	בסעיף 44ט לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "מסר אלקטרוני מאושר" יבוא "מסר אלקטרוני".
תיקון סעיף 44יא	4	בסעיף 44יא(א)(2) לחוק העיקרי, המילה "מאושר" - תימחק.
תיקון סעיף 44יא5	5	בסעיף 44יא5(א) לחוק העיקרי, המילה "מאושר" - תימחק.